

# Met z'n allen tegen de Wal-Mart Bank

## Na winkeliers ook banken weggeconcurrereerd

Wal-Mart, het grootste winkelbedrijf ter wereld, wil een eigen bank beginnen. Daarmee dreigt misbruik van macht door het Amerikaanse supermarktconcern.

Door onze correspondent  
Freek Staps

KANSAS CITY, 28 APRIL. Opeens zijn het elkaars beste vrienden. Bankiers en vakbonden, make-lars en leden van het Amerikaanse Congres, boze consumentenorganisaties. Een ongewone coalitie van strijdmakkers met een nieuwe gezamenlijke vijand: supermarktconcern Wal-Mart.

's Werelds grootste winkelketen wil een bank beginnen. „Vergeet niet: dit is hetzelfde Wal-Mart dat onze binnensteden met oneerlijke concurrentie en extreem lage prijzen over de kop heeft laten gaan”, zegt Kenneth Andrews op een hoorzitting over de bankvergunning. De 67-jarige zwarte man met grijze baard loopt op krukken, draagt een korte broek en een wollen muts. Eenmaal het podium opgelopen, recht tegenover drie afgewaardigden van de bankautoriteit die de aanvraag moet beoordelen, is de gepensioneerde schoenpoetser niet meer te houden. „Een bank verkoopt geen bloemen, cd's, horloges, meubels of zeep. Wal-Mart moet op zijn beurt geen bank willen spelen.”

140 miljoen keer per maand rekenen de klanten van Wal-Marts 3.800 gigantische supermarkten in de VS af met pinpassen, creditcards of cheques. De afhandeling van de betalingen kan goedkoper, volgens Wal-Mart. Het concern wil het zelf gaan doen.

Deze wens lokte de afgelopen maanden felle reacties uit. Er vragen wel vaker bedrijven om de goedkeuring van bancaire handelingen bij toezichthouder Federal Deposit Insurance Corporation (FDIC), maar als daar zes reacties op komen, is dat veel. Nu zijn het er 4.000.

De FDIC houdt drie dagen lang hoorzittingen, die openstaan voor elke Amerikaan die zijn hart wil

luchten. Een van die zittingen was deze week in Kansas City, het strategisch gekozen geografische hart van het land. De grootste angst van 29 van de 31 getuigen uit het hele land is dat de Wal-Mart Bank net zo'n kaalslag in de financiële sector veroorzaakt als bij de kleine Amerikaanse winkeliers, die de afgelopen twintig jaar door Wal-Mart zijn weggeconcurrereerd.

„Waar gaat de kleine zelfstandige naartoe als er maar één bank is?” zegt Charles Butler van de Missouri Independent Bankers Association. Moet de plaatselijke bloemist voor een banklening naar Wal-Mart, dat zelf ook bloemen verkoopt? En verstrekt Wal-Mart dan wel een lening?

Mocht Wal-Marts aanvraag goedgekeurd worden, dan verdwijnt de scheiding tussen bankieren en handel. De FDIC is in 1933 na de economische crisis juist op-

### 'Bank verkoopt geen bloemen, cd's of zeep'

gericht om deze scheiding te handhaven en zowel de vorige centralebankpresident Alan Greenspan als zijn opvolger Ben Bernanke heeft zich kritisch uitgelaten over banken in handen van andere bedrijfstakken. Tientallen leden van het Congres zijn ook tegen.

Ondanks alle protesten is een *industrial loan corporation*, het type bank dat Wal-Mart wil oprichten, volkomen legaal. Het verweer van Wal-Mart is eenvoudig: anderen zijn ons voorgegaan. Concurrent Target (supermarkten) mocht ook een bank beginnen, net als autofabrikant Ford en Harley Davidson (motoren). De laatste twee gebruiken hun bank om leningen aan klanten te verstrekken en voertuigen op afbetaling te verkopen.

Daarnaast stelt Wal-Mart ook dat zijn bank zich beperkt tot de afhandeling van betalingsverkeer. Geld lenen aan supermarktclan-ten is niet aan de orde. Maar op de hoorzitting gelooft niemand dat.

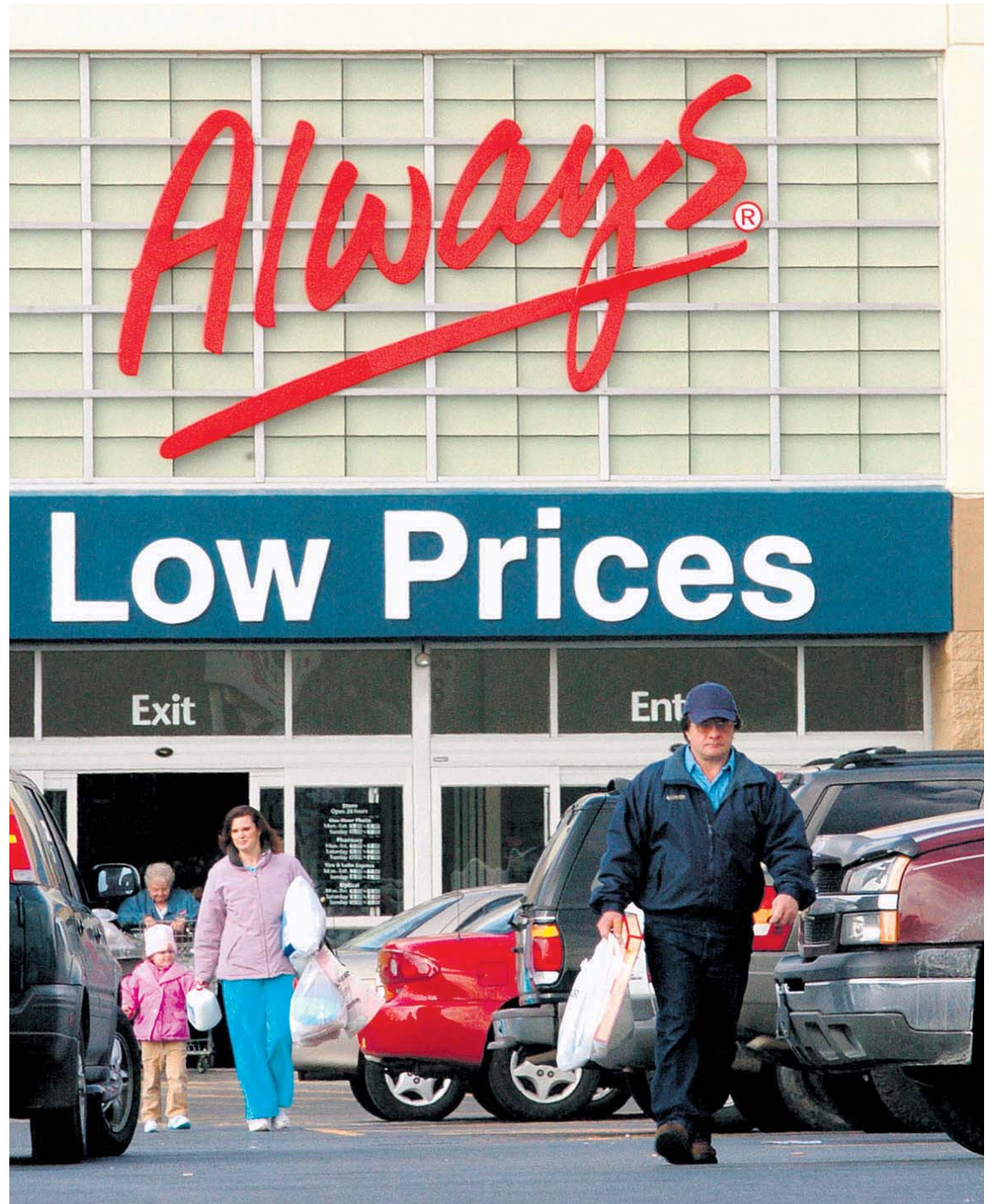
Drie keer eerder probeerde Wal-Mart deze markt te betreden, onder meer door een bank in Californië te kopen en een samenwerking met een Canadese bank aan te gaan, maar wetgevers verhinderden die pogingen tot nu toe.

Bovendien is het bedrijf niet te vertrouwen, kreeg de FDIC keer op keer te horen. Beloofde het bedrijf eerder ook niet weg te blijven uit grote steden? En zoveel mogelijk Amerikaanse producten te verkopen? En daarbij: waarom zou Wal-Mart, een bedrijf dat vorig jaar voor 312 miljard dollar (251 miljard euro) aan producten verkocht, al deze moeite doen voor een besparing van 5 miljoen dollar op betalingsverkeer?

De FDIC zegt niet wanneer de beslissing volgt, maar Wal-Mart lijkt aan alle eisen te voldoen. Er moet voldoende kapitaal gegeneerd worden, de financiële geschiedenis van het bedrijf moet in orde zijn en het bestuur moet betrouwbaar zijn. Over publieke onrust zeggen de reglementen niets. „Toch wilden we de hoorzittingen houden”, zegt David Barr van de toezichthouder. „Het publiek had een plek nodig om zich te uiten.”

De hoorzitting werd daarmee een potpourri van bezwaren die wel met de Amerikaanse economie, maar niet altijd met Wal-Mart te maken hebben. Wat zou er gebeurd zijn als Enron een bank had gehad, vraagt de één. En hoe kan het bedrijf als betrouwbaar worden beschouwd, zegt de ander. Het heeft immers illegalen in dienst genomen, discrimineert vrouwen en sluit werknemers op omdat ze anders te vroeg naar huis gaan.

Maar Wal-Mart heeft ook vrienden. Zo zijn er in Kansas twee bankiers die al eigen vestigingen in een winkel van Wal-Mart hebben. Zij vrezen niet voor hun toekomst, maar zeggen juist dat Wal-Mart erg behulpzaam is en de klanten vanzelf komen. Op een eerdere hoorzitting in Washington vertelde ook majoor George Hood van het Leger des Heils dat zijn organisatie altijd een plekje krijgt op de parkeerplaats als het tijd is voor de kerstcollecte – heel vriendelijk van Wal-Mart. Het bedrijf blijkt Hood overigens wel zelf gevraagd te hebben om te getuigen.



Supermarkt van Wal-Mart, dat bekendstaat om zijn absolute bodemprijzen, in Reading in de Amerikaanse staat Pennsylvania. (Foto Bloomberg)